

**SODOBNI SVET, UČBENIK IN DELOVNI
ZVEZEK GEOGRAFIJE ZA 7. RAZRED
OSNOVNE ŠOLE**
Neva Osterman

Učenci in učitelji geografije v osnovnih šolah začnemo novo šolsko leto 1997/98 nekoliko drugače. Izbiramo lahko med dvema učbenikoma za 7. razred. Poleg Zemljepisa za 7. razred avtorjev Mariča in Olasa je založba Modrijan izdala učbenik in delovni zvezek *Sodobni svet, Geografija za 7. razred osnovne šole*. Avtorice so dr. Karmen Kolenc – Kolnik (didaktik), Marta Otič (učiteljica geografije na osnovni šoli) in dr. Ana Vovk (predavateljica regionalne geografije na univerzi). Recenzenti so bili mag. Vera Bevc Malajner, dr. Franc Lovrenčak, Neva Osterman in Metka Ženko, urednik pa Jurij Senegačnik. Po večletnih težavah pri poučevanju geografije zaradi pomankanja učbenikov sem resnično vesela možnosti izbire.

Učbenik in delovni zvezek *Sodobni svet* predstavlja precejšnjo novost na področju osnovnošolskih učbenikov geografije v vsebinskem, didaktičnem in oblikovnem pogledu. Učbenik je zasnovan tako, da vključuje temeljne in zahtevnejše učne cilje. Učencem nudi obilo motivacije za delo z zanimivimi fotografijami, skicami, kratkimi opisi dežel, ljudstev, rastlinskega in živalskega sveta ter naravnih pojavov. S skrbno izbranimi tematskimi kartami, grafikoni, shemami, klimogrami in prerezi omogoča večjo samostojnost učencev pri osvajanju geografskih znanj. Besedila usmerjajo učence v razumevanje vzrokov in posledic. Ob prebiranju besedil se na zelo sproščen način seznanjajo z različnimi narodi, kulturami, verstvi in ob tem oblikujejo svoj odnos do drugačnosti. Ugotavljajo odvisnost družbenih razmer od naravnih značilnosti. Ob tako skrbno izbranem gradivu lahko učenci brez težav razvijajo sposobnosti geografskega mišljenja.

Kot uvodna motivacija pred obravnavo vsake celine je celostranska slika otrok enake starosti. Učenec se tako prvič sreča s celino prek svojih tamkajšnjih vrstnikov, kar je zagotovo pomembna prvina bolj osebnega in čustvenega pristopa, ki veje iz učbenika. Takšne uvodne predstavitve celine ne najdemo niti v tujih učbenikih. Sledi slikovni napovednik z glavnimi statističnimi podatki o posamezni celini. V besedilnem delu obravnave učne snovi je vsa pušta faktografija skrčena na minimum. Avtorji učbenika niso prezrli starosti in razvojne stopnje učencev,

ki jim je namenjen. Ker je pri tej starosti dojemanje sveta še vedno zelo čustveno, lahko prav s čustveno obarvanim pristopom vzpodbujamo željo po novih znanjih, istočasno pa razvijamo kritičnost učencev. Naslovi tematskih sklopov niso tako suhoparno geografski kot pri dosedanjih učbenikih, temveč je že v naslovu zajeta bistvena vsebina posameznega poglavja ali podpoglavja. Prijetna novost sta dve rubriki pri vsaki učni temi. V rubriki »Ali veš?« so zbrane zanimivosti posameznih celin, ki jih katalog znanja ne predpisuje, učence pa pogosto pritegnejo bolj kot obvezna učna snov. Druga rubrika »Kdo želi vedeti več?« je namenjena doseganju zahtevnejših učnih ciljev, učitelju pa lahko služi kot dobra osnova za izvajanje diferenciranega pouka. Novi pojmi so razloženi že v besedilu, ob koncu učne enote pa so zbrani in opisani še enkrat. Vprašanja po vsakem tematskem sklopu so namenjena ponavljanju in utrjevanju. Obravnava posamezne celine se sklene s slikovnim miselnim vzorcem, v katerem so s fotografijami in kartami izpostavljene posebnosti in pomembnejši geografski problemi celin. Takšni miselni vzorci so velika novost, saj jih do zdaj niso uporabljali niti v tujih geografskih učbenikih.

Usklajenost vsebin v učbeniku, atlasu in delovnem zvezku bo omogočila učencem na zanimiv in lažji način osvojiti predpisana znanja. Delovni zvezek bodo učenci z veseljem reševali, saj na izredno privlačen način prinaša obilico vaj različne težavnosti. Poleg nalog, ki so zastavljene bolj »klasično« (neme karte, vstavljanje manjkajočih besed in podobno), navaja učence na zbiranje člankov iz dnevnega časopisa, natančno opazovanje, primerjanje in sklepanje. Zabavali se bodo z reševanjem križank, rebusov, risanjem skic, improvizacijami potovanj in podobnim. Avtorice so vaje sestavile tako, da »učenje postane igra in igra postane učenje«.

Učbenik in delovni zvezek sta opremljena s številnimi fotografijami, slikami in kartami vrhunske kakovosti. Opazna je izredna skladnost vsebine tega slikovnega in kartografskega gradiva z besedilnim delom. Velikost posameznih slik in kart je skrbno izbrana. Posamezne rubrike so ločene s posebnimi okvirji. Bralec takoj opazi izredno barvno skladnost vseh prvin, ki se vlečejo čez celo knjigo. Učbenik in delovni zvezek tako po oblikovni plati brez dvoma sodita med najlepše in najkakovostnejše primere v Evropi in svetu. Slovenci se lahko pohvalimo, da smo v tem primeru dosegli ali celo presegle tudi naše bolj razvite sosede.